

עטרת

תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שביעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

זמן פרישה ממלאכה

ב"ב 7:17

פרשת

בהעלותך

♦♦♦

שנת

תשפ"ה

♦♦♦

גליון 306

"כבוד התורה"

אפילו כנגד "מיעוט תלמידים"

ותוספת חשובה מאד, איתא באילת השחר שם, על דברי רש"י, וז"ל ויש לעיין למה לא פי' פשוט ללמד תורה. ואולי יש לומר דבאמת יתכן שנתמעט ע"י זה תלמוד תורה, כי התלמידים לא באו ללמוד את מחשש סכנה שלא רצו ללמוד תורה ביחד עם בעלי ראתן, ולכן אולי נחסר כי למד עם פחות תלמידים, אבל זה כבוד התורה מה שלומד ומסכן נפשו, וכבוד התורה כולל את לימוד התורה, עכ"ל.

הכל "רק" סביב תורה!

ובפתיחת "משא" בועידה הארצית של "דגל - התורה" [אור לי"ג כסלו תשס"ו], אמר כר:

מורי ורבותי, יודע ש"שום דבר לא יכול להיות" בלי תורה. נדמה לי שהחפץ חיים בזמן שבא לכנסיה הגדולה בוינה, הוא התחיל בשביל מה באנו כולם, בשביל ליסד חדרים, ליסד ישיבות קטנות, להרבות תורה, זהו התכלית, אין אצלנו סתם ארגון, רק לתורה! כל מה שעושים זה הכל "רק סביב תורה".

והחשיבות של תורה, לכאורה כל אחד יודע עד כמה, כל הספרים מלאים מזה, מי שראה בספר נפש החיים שער ד', וכן בספר מעלות התורה לאחי הגאון מוילנא, יודע את החשיבות, את הגדלות, את העיקר שיש בתורה. וחז"ל ברוב מקומות ג"כ זכר הענין של תורה.

ובזמן שיש חבלי משיח כתוב מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח, תורה וגמילות חסדים. והחפץ חיים באיזה מקום אומר שאם חז"ל אומרים תורה וגמילות חסדים, משמע שאין דבר אחר בשום אופן, רק תורה וגמילות חסדים.

וזה אנחנו יודעים, שעל זה בנוי כל הענין עכשיו מה שאנחנו מתאספים, רק בכיוון הזה של תורה, שיצא תורה וגמילות חסדים.

"לא מעריכים" מספיק...

ואנחנו חוצים לומר למרות "שכל אחד יודע", בכל זאת למעשה יש הרבה אנשים "שלא מעריכים" מספיק, אע"פ שכל אחד יודע "תורה" "תורה" אבל למעשה לא מעריכים כמו שצריך.

אם אדם הולך לעשות איזה דבר, ויגידו לו במקום זה יהי אפשר לאחר את הסדר בישיבה או בכולל, נו, לא חשוב כל כך... אבל אם זה יהיה פקידות או משהו דומה, יחשוב חס ושלום! הוא צריך להיות בשמונה או בתשע, הרי הוא מוכרח להיות! אבל בישיבה ובכולל וכו' אפשר... זאת אומרת שתורה לא כ"כ מעריכים כמו שאר דברים...

"עלבונו" של תורה

ובדומה לזה, דבר במסיבת חנוכה [בישיבתו הק' ארחות תורה שנת תשנ"ג], אחרי שהרחיב על דברי הב"ח, שהכהנים "התרשלו" בעבודה, ולכן היו צריכים "נס".

אמר כר: א"כ עלינו לדעת מה הדבר שמאד אנשים מזלזלים, באיזה דבר הכי מזלזלים? בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת "אוי להם לבריות מעלבונו של תורה" מה זה עלבונו של תורה? כל אחד הדבר שהכי קל לו להפסיד, זה לימוד! אם יש לו כל מיני אפשרויות זה או זה, מה קל לו להפסיד "תורה" זהו עלבונו!!

"זעקת" התורה!

בתקופה האחרונה בכלל, ובימים האחרונים "בפרט", ש"ספינת עולם התורה" מיטלטלת בחזות סוערות, של "שונאי התורה" רח"ל, נשמעת זעקת "קברניט" הספינה רבן של ישראל מרן הגר"ד לנדו שליט"א, וזעקת רבותינו מרן ורבנן שליט"א סביב משפט אחד, "בזיון התורה, השפלת לומדי תורה", וכהנה על דרך זו.

מהי "עיקר" הזעקה

וחאים שהזעקה הגדולה היא לא "מה יהיה?" כי לזה יש לנו את ההבטחה "הנצחית" מפי הקב"ה בעצמו, כי "לא תשכח" מפי זרעו, ובטוחים אנו "בלי ספק", "שלעולם ועד" כל יהודי ויהודי, באשר הוא, יוכל ללמוד תורה "תמיד".

וגם "החזקת" עולם התורה, שהיא במצב "נורא ואיום", ומצוקה גדולה מאד שוררת בזה, אשר לשם כך נרתם מרן שליט"א "במסירות גדולה", עם גדולי ומאורי וצדיקי הדור, לצאת "למסע עולמי" בימים הקרובים.

בכל זאת כשהוצרך מרן להכריע בשאלת "הרת גורל" השבוע, היתה ההתבטאות "אחת", ממשלה שמתכוונת להתייחס כן ללומדי תורה, זה "בזיון התורה" ויש להפילה וללכת לבחירות הוי אומר שזהו "לב" הזעקה "בזיון התורה".

וכפי שהגדיר מרן פוסק הדור הגר"י זילברשטיין שליט"א [כמובא בגליון היקר בענינא], שזה בבחינת ונפשי "כעפר" לכל תהי, נורא ואיום!!

עשה טוב...

ועל כן נתעוררתי בעז"ה, שחובתנו גם בתור "יחידים" לראות מה אנחנו יכולים לעשות בצד "החיוב" מכנגד, לחמם "קין התורה", ע"י שנעשה מה שיותר פעולות, שהם בבחינת "כבוד התורה".

לכן אספנו בס"ד כמה דברים ששמענו מפי רבנו על ענין זה, והלואי שנזכה שירחמם השי"ת את "קרנה של תורה" בקרב.

כחו של רבי יהושע בן לוי

ונתחיל בדבר שהתעורר בזה רבנו מאד, והוא לשונן הזהב של רש"י בכתובות (ס"פ המדיר), אחרי המעשה עם רבי יהושע בן לוי שזכה להיכנס "חי" לגן עדן, מביאה הגמ' שרבי חנינא בר פפא רצה לעשות ג"כ כרבי יהושע בן לוי, וביקש ממלאך המות את הסכין, ולא הסכים. אמר למה"מ אייתי ספר תורה וחי' מי איכא מידי דכתיב ביה דלא קיימתי, השיב מה"מ "מי איכרת בבעלי ראתן ואיעסקת בתורה". ופרש"י מי איכרת בבעלי ראתן ועסקת בתורה, שה' מסכן בנפשו "לכבוד את התורה", וביאר רבנו דהיינו בזה "שהחשיב כ"כ את התורה" שתגין עליו, כמבאר שם בגמ' לעיל.

ומסיימת הגמ', ואפילו הכי כי נח נפשיה [של רבי חנינא בר פפא] אפסיק ליה "עמוזא דנורא" בין ידיה לעלמא, וגמירי דלא מפסיק עמוזא דנורא אלא אחד בדרא או לתרין בדרא.

אומר רבנו חאים "שעיקר" כחו של רבי יהושע בן לוי, יותר משאר האמוראים, על אף גדולתם "הנוראה", ה' מחמת "שכיבד את התורה", במסירות נפש.

פרשת השבוע - זכירת "מעשה מרים"

בסוף הפר' כתוב את המעשה עם מרים הנביאה, ותדבר מרים ואהרן במשה וגו', ונענשה בצרעת וכו'.

והנה בברכות (דף י"ט א') אמר' כל המספר אחרי המת כאילו מספר אחר האבן. איכא דאמר דלא ידעי ואיכא דאמר דידעי ולא איכפת להו. והעיר רבנו, וז"ל: ויל"ע להך לישנא דמותר משום דלא איכפת להו, משמע דהמספר על חבירו ואינו מקפיד, אין בזה איסור לשה"ר. וקשה על מש"כ הח"ח (הל' לשה"ר כלל ח' סעיף א') דגם בזה אסור, וראיתו ממרים הנביאה שדברה על משה ונענשה אף שלא הקפיד. ואולי יש לחלק דבמצב כזה שאף א' אינו מקפיד שאני, דבהא דמרים דברה על משה אז שאר אנשים ה' מקפידים, ומ"מ צ"ע, ע"כ.

משיא בתו לת"ח, מועיל..

ובכלל תומך תורה זה המשיא בתו לתלמיד חכם, כמבואר בחז"ל. וא"כ מי שזוכה לחתן בן תורה ודואג שיוכל לשבת ללמוד, הרי הוא בכלל מה שכתב ברבינו יונה שניצל על י"ז מהעונש המר של ביטול תורה. ע"כ

תלמיד חכם עם "כבוד התורה"

ונראה הגדרה נוספת על "כבוד התורה" מתוך מה שאמר רבנו בהספד על מרן הגאון רש"י בחידא זצ"ל ראש ישיבת חברון, [בהליתו ג' חוה"מ פסח תש"ס, אחרי ששאל את פי מרן פוסק החר הגר"ש זצוק"ל אם להספיד בחוה"מ].

חז"ל אומרים משמת רבי עקיבא בטל כבוד התורה, ומהתנאים בדור של רבי עקיבא הרי יש כזה הפרש בין הדורות! מה שלא שייך לתאר בכלל, כמו שרואים שרבי אליעזר הגדול אמר לא חסרתי מרבתי אפי' ככלב המלקק מן הים, וככה כל דור ודור. וחז"ל הרי אומרים שלא שייך להדמות כלל לדור של התנאים (עירובין נ"ד) והירידת הדורות הרי היא יותר ויותר מה שרחוק יותר.

א"כ כבוד התורה של דורנו הוא ממש בבחינת "אפס" ביחס לכבוד התורה שהיה בדור של התנאים, אבל אותו מעט כבוד התורה שהיה לנו, זה עם אותם התלמידים חכמים היחידים, שמחוץ לזה שהי' תלמיד חכם בענין של לימוד התורה, היה גם ת"ח בענין של כבוד התורה, כמו שחז"ל אומרים על ר' עקיבא שהי' על ידו כבוד התורה, ופרש"י משום שהיה דורש על כל קוץ וקוץ תילי תילין של הלכות.

בדור שלנו מה שנשאר כבוד התורה זה עם אותם מקצת ת"ח המרביצי תורה, שבבחינה מסוימת לפי המושג שלנו, זה הכבוד התורה שכבר בדור שלנו, וגם את זה לוקחים מאתנו! אם חלילה וחס גם הם הולכים, הרי זה מצב נורא! שהרי מתחשש ונופל כל כבוד התורה.

והדבר היחיד הוא שאנחנו צריכים להתפלל ולהתחזק שכל אחד ישאף למלאות את החסרון של כבוד התורה מה שנוער מאיתנו, וכל אחד יתחזק לראות שיצמחו הרבה תלמידי חכמים, וכל כלל ישראל יושע שיתרבה לימוד התורה וכבוד התורה בכלל ישראל, ע"כ.

שיחו "בחסדיו"

יוח לה' חסדו, בהודי' פרטית לבורא כל עולמים, על הזכות הגדולה מאד, במה שבנו היקר והחשוב אליהו נ"ו זכה להו"ל מדי שבוע, דברים גדולים וחשובים מתורת רשכבה"ג מרן שר התורה זצוק"ל, וזכה עוד להו"ל בחיי חיותו של מרן זצ"ל והי' מרן רואה הרבה את הדברים, אשר חלקו.

והודאה "מיוחדת" כעת בהגיע לגיליון ה - שי - כמנין שלש מאות! אילו פינו מלא שירה כים ולשונו רנה כהמון גליו וכו' וכו', אין אנו מספיקים להודות לבורא ית"ש על חסדיו העצומים עמנו.

ואין לנו אלא להודות על העבר ולזעוק על העתיד, שמזכה כלנו אנחנו וצאצאנו וצאצאי עמך בית ישראל ללמוד "וללמד" ולזכות את הרבים בתורת רבותינו זצוק"ל ויבלחט"א, וזכה בקרב לבנין בית המקדש, וביאת משיח צדקנו בב"א.

"אוהבים דבריה" - זהירות נוראה מ"הוצאה"

דבר נורא עד היכן "דקדוק הדין" על חילול שבת, הי' מראה רבנו שמוצא בשער הכונות, וז"ל הגיד לי מורי האר"י ז"ל כי פעם אחת הראו לו בהקץ חכם אחד גדול בחור, מן הדוחות הקודמים אלינו, שהיו דנים אותו בשמים על שפעם אחת היה הולך בדרך ביום שבת, ונכנס מאלי מעט עפר בתוך מנעלו בלתי כוונה, ולא נזהר להסירה, והלך בו ארבע אמות ברשות הרבים. כי בעת הזאת הגיע זמן החכם להעלות מדרגה למעלה מן המדרגה שהיתה לו עד אז בק עז, ובפעם הראשונה לא נענש על דקדוקי מצוות כאלה ורק עתה שרצו להעלות למדרגה עליונה יותר היו דנים ומענישים אותו על דקדוקי מצוות כאלה, עכ"ל.

ובחמה לזה חשש רבנו פעם אחת בעש"ק על כמה שערות שעמדו ליתלש מזקנו, וחשש שאי"ז נחשב כחלק מזקנו והי' "הוצאה", וביקש מספרים לגזון. [היות שכשדבר ע"ז, הי' לפני שחרית, אמר שאסור להסתפר לפני התפילה, והמתין לגזון אחרי התפילה].

לע"נ המחנכת הדגולה מרת חנה ב"ר
ברוך הקשר ע"ה, נלב"ע י"ז סיון תשנ"ד

לתרומות להפצת הגליון השבועי וכן לקבלת הגליון ניתן לפנות למס' 055-7600953 וכן בקובץ השבועי "אוצר הפרשה" או למייל לאורו נלך s31626532@gmail.com וכן ניתן להשיג את הגליון מודפס ברש"י 14 קומה ב' ליד הדלת

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרשת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה.
ע"י יבדלה"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלוחה 6.

פעם אחד סיפר לי שהוא הלך לשיבה להתפלל, ואמרו לו בדרך שיכנס לבית האבל להתפלל, וכמוכן שלהתפלל בבית האבל זו תפילה חלשה, ולא רצה להכנס, ותמרוהו עליו מה אתה לא רוצה להיכנס לבית האבל?..

א"י עי"ז התפלה לא תהי' תפלה, "וביטול תורה", מה שהוא מבטל שם זמן והכל, זה כלום! אבל אחד שרוצה ללכת לחנות, אה! הוא צריך ללכת לחנות, ואף אחד לא יטעון שום דבר, בודאי הוא לא יכול, הוא צריך ללכת לחנות, זה עלבונה של תורה!

לא רק מי שמעליב את התורה, אנשים חילוניים או ח"ו.. לא! אלא "כל אחד" יראה שהתורה "אצל" זה הדבר הכי מזלזל! ואם הוא מתרשל מי יודע לאיזה מצב שהוא יכול להגיע.

ואם מתחזק בזה הקב"ה יעזר שלא יהי' לו שום הפרעות, והוא יכול ללמוד ויכול לעלות בתורה, ויכול להתפלל, הכל הוא יכול בלי שום קושיים, רק מה לא להתרשל..

צריך מאוד להתחזק, והקב"ה יעזר שכל אחד שיתחזק לא יבוא ליד נסיונות קשים, ויוכל ללמוד ויוכל לגדול להיות ירא שמים ות"ח כמו שהקב"ה רוצה, ע"כ.

עץ חיים "למחזיקים" בה

ועליו להחשיב ג"כ את אותם היקרים, "שלא זכו לאושר הגדול" של שבת בבית ה' "כל ימי חיי", אך בכל זאת "נושאים בעול" משא עולם התורה, והתבטא עליהם מרן הגר"ד שליט"א שאפשר "לבקש מהם ברכות", גם הם מצילים "מעלבונה של תורה".

פתחו לי "פתח"...

[ונביא מה שהתבטא רבנו זצוק"ל בענין "קבלת פני ראשי הישיבות והכוללים", מה שהובא בשעתו ב"פרי חיים"].

נודע לרבינו כי לפי הטכנולוגיה כיום, עידן "המצלמות" על פתחי הבתים וכדו', ישנם אנשים שלא נותנים אפשרות להגיע אליהם, ואם פעם היו דופקים גבאי צדקה בדלתות הבתים, והיו פותחים את הדלת לראות מה רוצים, והיו מקבלים משו. היום רואה כל אחד בישיבתו "בטרקלין" בתוככי ביתו, מי העומד בפתח, ויכולים לדפוק ולדפוק, ואין קול ואין קשב. וגם אם מנסים לתפוס בטלפון, מזהים מי מתקשר ולא מרימים את הטלפון, וכך יכולים ראשי ישיבות וכוללים להסתובב ימים ארוכים ולא לזכות אפילו לפתיחת דלת..

והביא על אתר את הגמ' בבבא בתרא (דף ז' ע"ב) ההוא חסידא דהוה רגיל אליהו דהוה משתעי בהדיה [שהיה אליהו רגיל לבוא אצלו], עבד בית שער ותו לא משעי בהדיה, [עשה בית שער לפני חציתו, והפסיק אליהו לבוא אליו], ופרש"י לפי שמפסיק בעניים הצועקים ואין קולם נשמע.

מוסיף רבינו - פעם היו צריכים בית שער כדי שלא לפתוח, היום מתקנים מצלמה ולא פותחים, והיינו הך.

ואז הוסיף דבר "מפחיד": את העניים לא מכניסים, ובא "הוריקן" שאי אפשר לעצור, ונכנס גם דרך דלתות שמותקן בהם מצלמות..

הרוצה לינוצל "מעונש המר"...

ומביא רבינו הרבה את לשון הטחור של רבינו יונה באגרת התשובה וז"ל וחייב אדם לעסוק בתורה בכל יום וכו', כשם ששכר התלמוד תורה "גדול מכל המצות", כך עונש ביטול תורה גדול משאר עבירות ומצינו בבית ראשון שיותר הקב"ה על ע"ז וגו' ושפיכות דמים ולא יותר על עון ביטול תורה שנאמר וכו'.

והרוצה להנצל מן העונש המר והעון הגדול הזה, יתעסק בצרכי התלמידים והרבנים הלומדים לשם שמים, ויעזר בשכירות הרבנים כדי שיעמדם בעירו והיו עוסקים בתורה על ידו ע"כ.

כיפרו לו מחצה

כמו כן הביא רבינו את הגמ' בסנהדרין על אחאב שעל אף שהיה עובד עבודה זרה, כיפרו לו מחצה, הואיל והיה מהנה תלמידי חכמים מנכסיו. ואמר אם אנשים היו מבינים את זה, היו צריכים לתת הרבה כסף לשיבות קטנות ושיבות גדולות תלמודי תורה וכוללים, כל מה שקשור לתורה, אך לא לכולם יש ש"כ.

והוסיף כי לאור דברי רבינו יונה, מובן למה כ"כ קשה לאנשים לתת כסף, כי בדיוק כמו שקשה ללמוד תורה כך קשה לתת כסף, אותו היצר הרע שלא נותן ללמוד, לא נותן לתת כסף בשביל תורה. ויש אנשים שיתנו בשביל רפואה וכל מיני דברים שכאלה, אבל תורה - לא!